

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A L'EMPADRONAMENT (EMPADRONAMENT)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 9 de setembre de 2024, la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- El dia 9 de setembre de 2024, va acudir a l'Oficina d'Atenció Ciutadana (OAC) del Districte de Sant Andreu, acompanyada d'una persona que estava empadronada al seu domicili.
- Pretenien tramitar la baixa padronal d'aquella persona, atès que ja no vivia a l'habitatge propietat de la promotora de la queixa.
- La persona de l'OAC que la va atendre no en va voler tramitar la baixa al·legant que s'havia d'empadronar en una altra adreça.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se **al Departament de Població i Processos Electorals** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 19 de setembre de 2024, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 18 d'octubre de 2024 aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa les actuacions dutes a terme per l'Ajuntament arran de la petició de baixa voluntària del registre del padró municipal d'habitants.

CONSIDERACIONS

1. La tramitació de baixes del registre del padró municipal d'habitants

La Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, en l'article 60 atorga als ajuntaments la tasca de formació, actualització, revisió i custòdia del padró municipal. Aquesta funció es du a terme d'acord amb el marc jurídic que regula el registre del padró municipal.

És important recordar que **la inscripció al padró facilita l'accés a la ciutadania a determinats drets**. Atesa la importància que té aquest registre, i la seva afectació als drets i deures de les persones, es fa indispensable dur a terme la tramitació de baixes del registre amb totes les garanties per a les persones que en resultin afectades.

Dit això, pel que fa a les baixes del registre padronal, el Reial decret 2612/1996, de 20 de desembre, pel qual es modifica el Reglament de població i demarcació territorial de les entitats locals (RPDTEL), aprovat pel Reial decret 1690/1986, d'11 de juliol, estableix quins són els supòsits en els quals es dona de baixa una persona del padró:

- Per canvi de residència a un altre municipi, si es demostra documentalment que ja s'ha tramitat l'alta corresponent al padró d'habitants de l'ajuntament de destí.
- Per canvi a un altre país, que en aquest cas no era possible perquè la ciutadana manifestava que continuava residint a Barcelona.
- Per un canvi de domicili, acreditant documentalment la residència en una altra adreça de Barcelona.

En tots aquests supòsits, la baixa es tramita de manera automàtica, a petició de la persona interessada, sempre que acrediti un altre domicili, atesa **l'obligació de la ciutadania d'estar empadronada on resideix**.

2. La tramitació de la baixa del padró en el cas objecte de queixa

En el cas objecte d'estudi, la ciutadana no es trobava en els supòsits previstos a la norma per procedir a una baixa voluntària del registre del padró. Segons va informar en el moment de demanar el tràmit, residia a Barcelona i estava esperant la resolució d'una petició d'informe de coneixement de residència (ICR) per part dels Serveis Socials de Barcelona per fer una inscripció com a ciutadana sense domicili fix. Per aquest motiu, se la va informar que no era possible tramitar la baixa voluntària. I és

que, en no disposar d'un domicili, automàticament s'apliquen totes les garanties i cauteles, i la baixa padronal s'inicia d'ofici. Aquest tràmit no és immediat, ja que implica l'obertura d'un expedient en el marc del qual es dona audiència a la persona interessada per tal que mostri o no la conformitat de manera expressa.

En aquest punt, cal recordar que el RPDTEL disposa el següent amb relació a les baixes d'ofici per inscripció indeguda, com és el cas:

Article 72.

Els ajuntaments donen de baixa d'ofici, per inscripció indeguda, les persones que figurin empadronades **incomplint els requisits** establerts a l'article 54 d'aquest reglament, una vegada comprovada aquesta circumstància **en l'expedient corresponent en què es dona audiència a l'interessat**. Aquest haurà de comunicar el municipi o país on viu habitualment i sol·licitar, per escrit, l'alta al padró municipal o al Registre de matrícula de l'oficina o secció consular corresponent. Aquesta sol·licitud la tramitarà l'Ajuntament que acordi la baixa d'ofici.

Si l'interessat no manifesta expressament la seva conformitat amb la baixa, només es pot dur a terme amb l'informe favorable del Consell d'Empadronament.

L'Ajuntament trasllada a la Sindicatura que, en aquest cas concret, es va informar que es podia iniciar l'expedient de baixa a petició de la propietària de l'habitatge on estava enregistrat l'empadronament, però com que la propietària no estava empadronada a l'habitatge, ho havia de demanar a través d'instància. Segons explica el consistori, en aquell moment se li va facilitar la instància a la persona propietària, però va preferir demanar un volant de convivència a nom de la persona empadronada, per conèixer qui estava empadronat en aquell domicili.

La promotora de la queixa va presentar la instància el dia 25 de setembre de 2024 per demanar desempadronar la persona que constava al seu habitatge. El dia 30 de setembre de 2024, el Departament de Població i Processos Electorals va marcar el registre de la persona empadronada a la base de dades a fi d'iniciar un expedient de baixa padronal de conformitat amb l'article 72 del RPDTEL, i seguint el procediment establert en l'apartat 5.2.4.1 (baixes d'ofici) de la Resolució, de 17 de febrer de 2020, per la qual es dicten instruccions tècniques als ajuntaments sobre la gestió del padró municipal.

El 30 de setembre de 2024 es va enviar un ofici a la promotora de la queixa explicant el procediment a partir d'aquell moment.

3. Termini per resoldre i informar la baixa d'ofici

El consistori informa la Sindicatura que el termini de resolució de l'expedient de baixa és d'entre quatre i sis mesos. Durant aquest temps, l'expedient es tancarà tan aviat com quedi acreditada la residència de la persona empadronada en un altre domicili i se'n faci la modificació padronal corresponent.

Si durant la tramitació la persona interessada queda empadronada sense domicili fix, l'expedient de baixa d'ofici es tancarà i es reconduirà a un empadronament per canvi de domicili. Sens dubte, **aquest procediment afavoreix la persona interessada, en el sentit que, possiblement, no arribi a causar baixa en el padró**, amb les conseqüències que això podria tenir per als seus drets i interessos.

Pel que fa al termini indicat per l'Ajuntament, creiem necessari assenyalar que, atès que la normativa específica no fixa un termini per a la tramitació de les baixes d'ofici, cal atènyer-se al que disposa la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPACAP), quan es refereix a l'obligació de resoldre:

Art. 21.3:

Quan les normes reguladores dels procediments no fixin el termini màxim, **aquest és de tres mesos**. Aquest termini i els previstos a l'apartat anterior es comptaran:

a) **En els procediments iniciats d'ofici**, des de la data de l'acord d'iniciació.

Per tant, el termini màxim per resoldre i notificar no podrà excedir els tres mesos. Tot i això, cal tenir en compte que, d'acord amb l'article 22.1.d de la LPACAP, **aquest termini es pot suspendre en el cas que s'hagin de demanar informes preceptius** a un òrgan, pel temps que intervingui entre la petició i la recepció de l'informe. Ara bé, aquest termini de suspensió no pot excedir en cap cas els tres mesos.

Aquesta circumstància de suspensió es pot donar en el cas que no sigui possible notificar a la persona interessada l'expedient de baixa padronal a l'efecte del tràmit d'audiència. Si es donés aquest supòsit, s'aplicaria la suspensió del termini per tal d'obtenir l'informe favorable del Consell d'Empadronament, tal com preveu l'article 72 del RPDTL.

Per tant, en circumstàncies de notificació amb èxit a la persona interessada, la tramitació no hauria de superar els tres mesos i, en cas contrari, no podria superar els sis mesos des del moment que es va sol·licitar la baixa padronal.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació del Departament de Població i Processos Electorals ha estat adequada per atendre la petició de baixa del padró municipal d'habitants sol·licitada per la persona interessada**.

Això no obstant, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recordar al Departament de Població i Processos Electorals** que té l'obligació de complir els terminis legalment previstos per a la realització del tràmit de baixa padronal.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.